

Víra

Petr Sláma si myslí, že něco zachrání, když s cílem podtrhnout *extra nos* řekne místo „z jakého podhoubí víra vyrůstá“ raději „na jakou půdu se snáší“. Ale v tom je hrubě na omylu; vždyť i biblický text svědčí o tom, že víra (= pravdivost, spolehnutí na pravdu) vyrůstá ze země, zatímco spravedlnost (pravda, „to pravé“ jako to, nač se jediné lze opravdu spolehnout) přichází „z nebe“.

Jednostranné či dokonce jednokolejné, jednosměrné *extra nos* znamená nepřípustnou objektivaci (objektifikaci): víra není ničím *sine nobis*, tím méně *extra nos* (a abych to zase naopak nezesubjektivizoval: naše víra není ničím bez nás; pochopitelně víra jiných je možná bez nás, ale zase není možná bez nich).

Jen proto může Ježíš k víře vyzývat: neboj se, ale věř. Petr upozorňuje na nedostatečné promyšlení „dějů na onom lidském, receptivním pólu víry“; je dobře, že si to uvědomuje, ale zase už hned na začátku tam strká „před-sudek“, totiž že „lidský pól“ víry je receptivní. Proč by měl být? Samozřejmě i já vím o staré tradici, která víru chápe jako dar; jenže to je metafora, a bohužel metafora nedomyšlená, a když ji domyslíme, k nepochopení a hrubým omylům vedoucí. Je to paradox, ba dokonce paralogismus, pokud nepochopíme, oč skutečně jde, a zůstaneme jen papouškování, nebo v lepším případě jen u logického vysuzování konsekvencí. Po mém soudu existuje jediné možné řešení: víra je náš akt, a je zároveň darem právě jako tento určitý náš akt. Je to akt, který na samém počátku, v nejhlubších hlubinách neděláme vlastně my, ale je nám darován tak silně, tak mocně, že už od samého počátku to je náš akt. Je zkrátka „započten“ jako náš (jako bylo vyjití do neznáma započteno Abramovi za to jediné správné, co měl udělat, „za spravedlnost“). Tento „náš“ akt je vlastně dříve než my. Také my jsme sami sobě byli darováni, my s celým svým životem jsme darem – ale aby bylo komu „nás“ darovat, musíme nejprve nějak „být“ dříve, než „jsme tu“.

A to je ten moment, kdy teprve přicházíme, kdy se teprve stáváme sebou tím, že se objevujeme teď a zde: je to moment, kdy ještě nejsme, nebo jinak (třeba s Blochem ze slavných tübingenských přednášek) kdy „jsme-ještě-ne“. Toto naše „ještě-ne“, to je budoucnost, z níž žijeme; a právě život z budoucnosti je život z víry. Právě proto se tento akt, který se – jako každý skutečný akt – zakládá v budoucnosti (aby se teprve pak uskutečnil), stává naším ještě dříve, než od něho můžeme odpadnout nějakým nedostatkem nebo absencí víry. Tento úžasný objev, který musíme připsat starým Izraelcům (a nikoliv až Buberovi, a to bez ohledu na to, jak široce a frekventovaně byl přijat a jak často se vyskytuje ve SZ – to jako poznámku k pochybnostem Petra Slámy o jeho „ústřední roli ve SZ“) a na který – což je pro mne rozhodující – navazuje Ježíš a činí právě z důrazu na „víru“ v tomto smyslu jeden z ústředních bodů svého „dobrého poselství“), nesmí zůstat přeslechnut ani opomíjen.

(Písek, 000205-2.)